No. 135. **1847.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

De Courant verschijnt te Amsterdam, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau der Courant.

DONDERDAG, 13 MEI.

Advertentien van acht regels en daar beneden worden tegen *f* 1,75 geplaatst; meer dan acht regels tegen 20 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 Mei.

Er is sinds eenigen tijd in de dagbladen al menig woord gewisseld over de landverhuizing, en dat door sommigen met eene kortzigtigheid of partijdigheid, die onverschoonbaar is. Het *Handelsblad* heeft zich daarover doen hooren in klaag- en smaadredenen, alsof die volkende waren, om als een dam te worden opgeworpen tegen den stroom. IJselijke tafereelen werden opgehangen van Amerika, met miskenning van de grieven, die den vaderlandschen bodem pijnigen, en onder aanprijzing van een kolonisatie-plan op Borneo, dat even ongerijmd als onuitvoerbaar was. Wij hebben te dier tijd onze aanmerkingen over dat onberaden schrijven medegedeeld.

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* heeft de zaak beter begrepen. Zij heeft in een goed geschreven artikel ten toon gesteld, wat wij en anderen vroeger hadden opgenomen, dat namelijk de landverhuizing ten onzent door grieven wordt in de hand gewerkt: door gebrek aan welvaart, den druk der belastingen, en de schennis der godsdienstige vrijheid. De twee laatste, welke onder het onmiddellijk bereik der regering liggen, moeten haar worden toegeschreven, en de eerste, welke gedeeltelijk het gevolg is van het belastingstelsel, moet in zoo verre ook haar worden toegerekend.

Ook onder dat opzigt verdient de hervorming van het belastingstelsel de aandacht. Men heeft de landverhuizing eene epidemie genoemd; alsof daarmede alles ware gezegd, om ze te veroordeelen. Maar men heeft niet gezegd, of bedacht, dat er oorzaken ten grondslag dier epidemie gelegen zijn, welke kunnen worden weggenomen, en daarom moesten worden opgeruimd, wil men zich niet bloot stellen aan het verwijt, dat men de belangen van het vaderland verwaarloost. Zeker is de landverhuizing aanstekelijk. Maar waarom? Omdat men zich hier niet wel gevoelt. Zal men, bij het heerschen van eene epidemische koorts, de schouderen ophalen, de geneeskundige hulp onbenut, en de ziekte haren vrijen loop laten, met den uitroep: het is eene epidemie? Of is het niet pligt, alsdan de oorzaken op te sporen, en de ziekte in het hart aan te tasten?

Ons land kwijnt aan eene volks-ziekte, die van een zeer nadeeligen aard is, en gevaarlijk kan worden in hare gevolgen. De landverhuizing is slechts een verschijnsel van die ziekte, welke zich overal doet kennen door ontevredenheid. Zij, die de landverhuizing afschilderen als eene dwaasheid, bewijzen daardoor slechts dit: dat de natie wel deerlijk moet zijn geschokt, om zoovele harer kinderen den vadergrond te doen verwisselen met de onzekere kansen van een overzeesch en onbekend oord. Zij bewijzen juist door hunne smadelijke afkeuring, dat het vaderland wonden draagt, welke diep zijn ingekankerd, eene kundige behandeling behoeven, en met kracht moeten worden aangetast.

Doch er is een ander verschijnsel van de ziekte, die ons ondermijnt; het is de slaapzucht, of als het woord te sterk is, de werkeloosheid, welke over het algemeen heerscht bij al wat tot de regering behoort.

De regering, of zij die haar verdedigen, is gewoon, als zij van werkeloosheid hoort spreken, te wijzen op een aantal wetten, welke ten onderzoek zijn of zullen worden aangeboden: zij nemen alzoo den schijn aan, alsof men werkeloosheid door traagheid moest vertalen. De taktiek is behendig, maar niet eerlijk.

Als wij van werkeloosheid gewagen, dan is het, omdat er niets wordt ondernomen, dat het volk en het bestuur leven kan geven. Al wat men aanvangt en met ongeloofelijke moeite en kosten tot stand brengt, heeft alleen ten doel het pijnlijk leven, dat Nederland kwijnend voortsleept, te rekken. Er wordt nergens levenskracht ontwikkeld tot opbouw van nationaliteit, tot opwekking van welvaart, en indien hie en daar eenige krachtsinspanning wordt opgemerkt, het is in het ministerie van financiën, waar die kracht wordt aangewend, om de natie uit te putten.

Doch de belofte, door den heer van Hall onlangs gedaan, van de belasting op het gemaal althans gedeeltelijk te wijzigen, kan een begin zijn van een nieuw sijsteem. Als hij eenmaal dien weg zal ingaan, zal het onmogelijk worden halver weg te blijven staan. Maar hij zal ongetwijfeld tegenkanting ontmoeten bij hen, die hem moesten in de hand werken. Dat daarom, al wie belang stelt in het volkswelzijn en in het vaderland, van nu af werkzaam worde, om het aanstaande belastingstelsel te bestrijden, en door eene wet op de inkomsten te doen vervangen.

Elken dag baart de Fransche omwenteling een nieuwen geschiedschrijver. Thiers en Mignet, Lacretelle en de Conny, Louis Blanc en Michelet, de Lamartine en Eugène Veuillot hebben beurtelings in de laatste jaren, wij zouden haast durven zeggen, in de laatste maanden, dat schrikkelijk tijdvak der historie bewerkt, en het ons van de meest verschillende en tegenstrijdige gezigtspunten voorgesteld. Niets belangrijker, dan deze zoozeer tegenstrijdige voorstelling, al is het ook waar, dat zij u vaak de pijnlijkste gewaarwordingen bezorgt. Naarmate toch de pen óf door een democratisch, óf door een socialistisch, óf door een constitutioneel begrip bestuurd is geworden, ziet gij het gansche geschiedverhaal door dit een en enkel begrip beheerscht; alle oorzaken, alle karakterschetsen, alle schilderingen van toestanden aan dit een en enkel begrip ondergeschikt gemaakt; de geheele geschiedenis verwrongen en verknipt naar de maatstaf van dit een en enkel begrip; alle beschouwing en redenering daarvan afhankelijk. En zoo leveren deze verschillende tafereelen wel de voorstelling van dat belangrijk tijdvak der geschiedenis, gelijk het door vooringenomenheid en vooroordeel misvormd en miskleurd is; maar zijn zij er verre af aanspraak te mogen maken op den veelbeteekenden naam van historiestukken.

Het ware een schoone arbeid, die vruchtbaar kan zijn voor de beoordeeling der Fransche omwenteling, het heerschend denkbeeld uit hunne werken op te delven, waardoor de bovengenoemde schrijvers bij de vervulling hunner taak bezield waren; na te gaan, welke oneindig verschillende voorstelling en oordeelvelling het gevolg is geweest van deze onderling zoozeer tegenstijdige beginselen van uitgang; en aan te wijzen, hoe bij deze regeringloosheid der geesten, bij deze verwildering der goede beginselen, bij deze hartstogtelijke misvorming der feiten en personen ter handhaving van een opgevat begrip, de geschiedkundige waarheid tot onkenbaarheid toe zou verbasterd en geschonden zijn geworden, zoo niet mannen van geweten en beproefde eerlijkheid, zoo niet mannen van ongekreukte trouw en geleerdheid als de Conny en E. Veuillot, zoo niet mannen, in een woord, innig gehecht aan de leer der Kerk, en alzoo niets zoekende, niets betrachtende, niets lievende dan de waarheid en de waarheid alleen, de heilige nalatenschap van vroegere eeuwen ongeschonden bewaarden. Blijft ons de lust bij en schenkt God ons daartoe de krachten, dan hopen wij eenmaal, en, kan het zijn, spoedig in onze kolommen, aan de goede beginselen, aan den zegenenden invloed der katholijke leer, aan de handhaving der historische waarheid de hulde van eenen arbeid in dien geest te brengen.

Van allen echter, die in den laatsten tijd de veder der historie gehanteerd hebben, is de Lamartine ongetwijfeld de auteur, die, dank zijnen vroeger verworven roem, den levendigsten indruk te weeg brengt. Met een enkel woord hebben wij reeds in een vorig N°. een voorloopig oordeel over zijne *Histoire des Girondins* medegedeeld; later zullen wij ons daarmede meer in het breede hebben bezig te houden; maar om nu reeds eenigermate de meening onzer lezers te bevestigen, betreffende de waarde, welke zij aan dit laatste werk van den genialen, doch, helaas! verdoolden demagoog hechten, zullen wij achtervolgens aanteekening houden der verschillende protesten, welke van onderscheidene kanten tegen zijne onware voorstellingen door de erfgenamen der door hem mishandelde personen voor de regtbank der openbare meening worden ingebragt, zoo ten minste het getal daarvan niet te hoog stijgt.

In het *Journal des Débats* van den 5 Mei ll. opent Mevrouw de Champagneux de rei der beschuldigers tegen de Lamartine, tot wreking der nagedachtenis van haren vader, den Minister Roland; gelijktijdig treedt het *Journal de Bruxelles* op in een drietal opmerkelijke artikelen, om de Lamartine aan te klagen van kwade trouw en onkunde in de behandeling der Brabandsche onlusten onder Keizer Joseph; heden weer laat de heer Ph. Target, auditeur bij den staatsraad, in het *Journal des Débats* zich hooren ter handhaving van de eer zijns vaders. En wil men weten, hoe verontwaardiging over de verguizing der waarheid zich laat gelden, men hoore de krachtige woorden, waarmede hij zijne aanklagte besluit:

»Indien de heer de Lamartine, alvorens te beschuldigen, zich nopens zijn onderwerp had willen vergewissen, niets zou hem gemakkelijker geweest zijn; maar wat gaat dit den heer de Lamartine aan? Immers, het behaagde hem, ten einde een schoonen volzin in zijn verhaal te lasschen, den heer Target te doen sterven *op het schavot, zonder verdediger en zonder dat eene traan op zijne asch werd geweend*, terwijl zij, die slechts eenige de minste kennis hebben van de geschiedenis der Fransche omwenteling, weten, dat de heer Target het schrikbewind overleefde, dat hij door het Directoire werd benoemd tot lid van het hof van cassatie, dat hij met Treillard, Veillard en Oudard medewerkte tot de zamenstelling van het *code pénal*; dat hij belast werd met het verdedigen der voordragt deswege bij den staatsraad; eindelijk dat hij in 1806 overleed, en dat de Cardinaal Maury zijne plaats innam als lid der Fransche Academie. Wanneer een geschiedschrijver zoo zeer mistast aangaande de eenvoudigste feiten, geeft zulks dan niet de maatstaf aan van zijne onnaauwkeurigheid en van het vertrouwen, dat men moet stellen in hetgeen hij heeft vooruit gezet?"

De minister van justitie heeft allen houders van schuldvorderingen ten laste van het departement van justitie, over het jaar 1846 herinnerd, dat de termijn tot het indienen van dezelve bepaald, volgens de wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* n°. 51), met den 30sten Junij eerstkomende zal zijn verstreken, en dat alle schuldvorderingen, welke niet vóór dat tijdstip zijn ingediend, zullen worden gehouden voor verjaard en vernietigd.

De minister van binnenlandsche zaken heeft bekend gemaakt aan alle houders van schuldvorderingen ten laste van het departement van binnenlandsche zaken over den jare 1846, daaronder begrepen die ten laste van de algemeene lands-drukkerij, dat de tijd tot het indienen van hunne rekeningen of declaratiën, ten gevolge van de bepalingen, vervat in de wet van den 8sten November 1816, n°. 36 (*Staatsblad* n°. 51), met den laatsten der maand Junij op aanstaande zal komen op te houden, en dat dezelve mitsdien na dien dag niet meer kunnen worden aangenomen, weshalve hij de belanghebbenden uitnoodigt, om, vóór den afloop van dat uiterste tijdstip van indiening, hunne stukken in te zenden aan die autoriteit of dien ambtenaar, van wien zij den last bekomen hebben, welke betrekking heeft tot het voorwerp hunner onbetaalde schuldvordering.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Het besprokene tusschen den heer *Duymaer van Twist* en Z. Exc. den minister van Financiën in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van ll. Zaturdag komt zakelijk op het volgende neder:

De heer *Duymaer van Twist* zal het punt behandelen, meer bepaaldelijk het doel der voordragt betreffende en bereids bij § 3 van het algemeen verslag besproken. Men meende, zoo staat daar uitgedrukt, dat het hier ja, goldt de vereffening der uitgaven op het fonds voor kwade posten tot 1°. Mei 1843, maar men meende, dat uit de voordragt niet minder bleek, dat bij de regering de begeerte bestaat om het te kort over de dienst van 1845 nog eenigermate te willen verbloemen. De regering is tegen die opmerking hevig te velde getrokken: het gedrag door de regering gehouden in het beheer der financiën, de openbaarheid daarin door haar van alle zijden bevorderd, schijnen van dien aard te zijn, zoo luidt de beantwoording, dat men haar niet behoorde te beschuldigen van eene poging tot verbloeming, tot opzettelijke verbloeming van iets dat in waarheid bestond. Spreker moet vooraf opmerken, dat het woord *opzettelijk* niet voorkomt, bij het uiten der meening in het algemeen verslag aangaande het bedoelde te kort over de dienst van 1845. Doch, dit daargelaten, acht hij het niettemin van belang dat het thans uitgemaakt worde of er al dan niet een tekort op de dienst van 1845 aanwezig is, en van daar dat hij zich voorstelt te betoogen, dat dit tekort werkelijk bestaat. Om daartoe te geraken, moet men vooraf onderzoeken de vraag: wat is een tekort op een dienstjaar?

En dan moet daarop noodwendig het antwoord zijn; er bestaat een tekort, als de werkelijke uitgaven de werkelijke *inkomsten* overtreffen. Hij zegt *inkomsten*, want *ontvangsten* is niet de juiste uitdrukking, is niet de benaming die de zaak tot klaarheid brengen kan, omdat niet elke *ontvangst* eene werkelijke *inkomst* behoeft te zijn. Z. Exc. schijnt uit het verslag te hebben afgeleid, dat de meening was, dat er reeds een tekort zou bestaan op de algemeene geldmiddelen van den staat: neen, dat was de bedoeling niet; maar wel dat een zoodanig tekort zal kunnen ontstaan, als er eenige jaren te korten of afzonderlijke diensten zullen zijn gebleken. Spr. herhaalt dus het beginsel door hem op den voorgrond gesteld, dat hij een tekort in dien zin beschouwt als het gevolg zijnde van een excedent van uitgaaf op de werkelijke inkomsten.

Nu is het waar, dat men nimmer zal kunnen komen tot het constateren van een te kort, omdat tot nog toe geen enkele dienst is afgesloten; men kan dus alleen spreken van een vermoedelijk te kort; en geen wonder, als men begint met eene raming van uitgaaf en eindigt met aanvullingswetten, dan komt men nooit tot afsluiting en tot het constateren van een te kort. Spreker herhaalt zijne meening, dat waar het noodig is om een voordelig overschot te bestemmen tot dekking van uitgaven over zeker dienstjaar, er over dat dienstjaar een te kort bestaat.

Dat te kort nu, zou niet gebleken zijn, dat is met andere woorden verbloemd, als de minister geslaagd ware in zijne zigten nopens het cijfer van het koloniaal batig slot en wanneer er geene uitgaven, tot vroegere diensten behoorende, op de dienst van 1845 waren overgebragt. Dat er werkelijk een te kort bestaat, vindt spreker ook nog daardoor bevestigd, dat bij de behandeling der regeling van het koloniaal batig slot, getracht was een schuld tot 1845 behoorende, op volgende jaren over te brengen.

Het is waar, er bestaat verschil van zienswijze op dit punt, maar zeker is het, dat die der regering hier niet de ware is, want, waartoe diende dan toch de erkenning bij de aanspraak tot indiening der begrootingswetten, dat er nog eene plaatsing van ƒ 1,500,000 4pCts. werkelijke schuld zal vereischt worden? Als er geen te kort, geen excedent van uitgaaf boven inkomst bestaat, als de middelen inderdaad voldoende waren tot dekking der uitgaven, waarom dan de noodzakelijkheid eener leening aangevoerd?

Z. Exc. de minister heeft nu een ander plan om het bestaande tekort te dekken, namelijk met de overwinst van vroegere jaren, zoo als in de memorie van beantwoording gezegd wordt, dat namelijk met het batig slot van de fondsen der kwade posten ruimschoots voorzien wordt in de tot dekking der uitgaven van 1845 benoodigde gelden.

Dat mag nu wel goed zijn en wij komen daardoor, vermits de mogelijkheid tot afsluiting geboren wordt, een stap nader tot vereenvoudiging, maar eene waarheid blijft, dat daaruit tevens duidelijk blijkt, wat spr. zich voorstelde te betoogen, dat er werkelijk een excedent op de uitgaven over 1845 bestaat. Spr. staaft zijne meening nog nader door aan te toonen dat ook de voorstelling van Z Exc. bij de aanspraak ter gelegenheid van de aanbieding der begrootingswetten en van het verslag aan den koning over den toestand der geldmiddelen, dat er in de toekomst geen tekort bestaan zal, onjuist is, want dat nog b. v. onlangs is vastgesteld eene wet tot dekking der renten van het Haarlemmermeer. Die uitgaven zullen natuurlijk moeten komen op de verschillende diensten waartoe ze behooren, en daardoor zullen, in den juisten zin des woords, tekorten op die diensten ontstaan, waarvoor men de actien der nederlandsche bank zal verkoopen, om er in te voorzien. Zoo meent spreker dat de juiste voorstelling der zaak is.

Maar nu wil dat niet zeggen, dat het bestaan van het besproken tekort de schuld is van den minister van financien, en dat hij hetzelve opzettelijk heeft willen verbloemen. Volstrekt niet; al de uitgaven, die de dienst van 1845 hooger bezwaren dan, waarvoor de middelen aangewezen waren, zijn op de wet gegrond. Er kan dus geen spraak zijn, om den minister van eenige opzettelijk verkeerde bedoeling te beschuldigen; er zou dus even daarom geene aanleiding bestaan om de commissie te beschuldigen van eene poging, om den staat van zaken, willens en wetens zwarter af te schilderen, want de geheele zaak is niet van dat belang. Men weet daarbij zeer goed, dat er verschillende buitengewone uitgaven op de dienst van 1845 zijn gebragt, als daar zijn voor de munt, het subsidie voor het pensioenfonds en de uitgaaf voor een half jaar pensioenen, welke volgens de vroegere inrigting der begrooting op een ander dienstjaar had behoord. Het was dus noch om den minister te beschuldigen, noch om den staat van zaken zwart af te schilderen, dat de opmerkingen in het algemeen verslag zijn gemaakt, maar om te toonen, dat, wat men beweerde waarheid was, terwijl men meende, dat het beter was als er een te kort bestond om duidelijk aan te wijzen, hoe en waardoor hetzelve ontstond, dan deswege twijfeling over te laten.

Spreker hoopt, dat eenmaal die orde in onze financiën moge heerschen, dat er niet meer te twisten zal vallen over de vraag of er al dan niet een te kort bestaat, door elk dienstjaar af te sluiten, opdat ieder, zonder in ingewikkelde omschrijvingen te vervallen, zal kunnen beoordeelen of er al dan niet te kort aanwezig is.

Spreker eindigde met te verklaren dat hij zijne stem aan dit wets-ontwerp geven zou, vooreerst omdat hij hetzelve als het beste middel beschouwt om te voorzien in het tekort over het dienstjaar 1845, en, ten tweede, omdat daarmede eene schrede voorwaarts wordt gedaan tot het brengen van orde, regelmaat en eenvoudigheid in ons financieel beheer, die zonder behoorlijke afsluiting van diensten onbereikbaar zijn.

Z. Exc de minister van financiën vangt aan met te zeggen, dat het wets-ontwerp zelf tot geene bedenkingen heeft aanleiding gegeven, die tot afkeuring van de gedane wetsvoordragt kunnen voeren, doch dat er bij deze discussie en ook vroeger in de schriftuuren verschillende punten zijn behandeld en aanmerkingen vooruitgezet, die vreemd zijn aan het ontwerp in behandeling. De taak, die Z. Exc. dien ten gevolge heden te vervullen heeft, kan aan de eene zijde hoogst gemakkelijk, aan den anderen kant moeijelijk genoemd worden. Gemakkelijk toch is het eene wet toe te lichten of te verdedigen, die geene tegenspraak heeft ondervonden; maar moeijelijk is het evenzeer, om verschillende punten, vreemd aan het onderwerp in behandeling, in bijzonderheden uiteen te zetten, omdat uit den aard der zaak, aan die ontwikkeling en uiteenzetting noodwendig ontbreken moeten die volledigheid, welke men verwachten kan bij de behandeling van elke zaak, die vooraf een onderwerp van gezet onderzoek heeft uitgemaakt; daarbij komt nog, dat het hoofdvereischte van alle debatten, de overtuiging namelijk, dat de discussie ter zake diepgaande is en dat ze tot eene conclusie kan leiden, hier geheel en al gemist wordt. Z. Exc. treedt in eenige algemeene beschouwingen nopens sommige aangeroerde punten.

Hij herinnert o. a. aan de waarheid, dat in April door de wetgeving aangenomen zijn de wetten, tot daarstelling en instandhouding der fondsen van kwade posten voor het personeel en het patent. Bij die wetten wordt bepaald, uit welke ontvangsten het fonds wordt zamengesteld, en welke uitgaven daaruit zullen worden bestreden. De wetgever heeft dus ten deze voorzien en bevolen, en zal dan nu de rekenkamer zich boven de wet mogen stellen en de regeling dier uitgaven weigeren? Mag dat collegie dit doen, terwijl een minister, verantwoordelijk voor de uitvoering der wet, aanwezig is?

Een ander punt van beschouwing dat zich bij deze discussie heeft voorgedaan, betreft het verschil bij een of hoogstens twee collegien van gedeputeerde staten ontstaan, aangaande de bestemming der opcenten.

Z Exc. merkt op, en het is reeds door eenige leden aangemerkt, dat dit geschilpunt niets gemeens heeft met het onderhavige wets-ontwerp en dat door de aanneming daarvan niemand geprejudicieerd wordt in zijn gevoelen omtrent het vraagpunt, voor zoo ver het na 1°. Mei 1843 weder zal kunnen worden ter sprake gebragt; over de dienstjaren anterieur aan dat tijdstip zijn de bedoelde opcenten steeds voor het zuiver beloop, na aftrek der ontheffingen, verantwoord, terwijl die ontheffingen op het fonds zijn in ontvang gebragt, om op te wegen tegen dat gedeelte der uitgaven, hetwelk het bedrag der ontheffingen wegens provinciale of gemeente opcenten uitmaakt. Z. Exc. kan er alleen nog dit van zeggen, dat de questie aan een rijpelijk onderzoek is onderworpen, dat de raad van state gemeend heeft de staten van Gelderland in het ongelijk te moeten stellen en dat, alsnu de zaak door Z. Exc. nogmaals ernstig zal worden onderzocht, zonder dat hij nu reeds bij magte is te verklaren, in welken zin zijne beslissing dienaangaande zal uitvallen.

Eindelijk komt Z. Exc. tot het andere algemeene punt, door den heer Duymaer van Twist in het midden gebragt, en ook in de stukken opgenomen aangaande het al of niet bestaan van een te kort op de dienst van 1845. Ofschoon ook dit punt niet kan geacht worden met dit wets-ontwerp in verband te staan, zoo acht Z. Exc zich toch verpligt, in deze openbare vergadering de zaak uiteen te zetten, omdat die uiteenzetting den kwaden indruk zal kunnen wegnemen, welke zich aan het bestaand tekort noodwendig moet hechten. Niemand zal dan ook de gevoeligheid der regering misbillijken, wanneer haar wordt toegevoegd, dat zij iets zou pogen te verbloemen, wat met de waarheid overeenkomstig is. Wat door verbloeming, door te handelen met het doel om te verbloemen, in den zin van het Nederlandsch spraakgebruik verstaan wordt, weet men zeer goed, en verheugt Z. Exc., dat de geachte spreker een ander denkbeeld aan dat woord heeft gehecht. Zonder eenig doel, dan om de waarheid te verkondigen, is de regering in hare beschouwingen geleid geworden. En wat nu het geschil zelf betreft, omtrent de gevolgde handelwijze der regering, alles hangt ook hier in vele zaken van de definitie af. Als men het woord tekort opvat in den afgetrokken zin, dan zou men met strenge redenering kunnen zeggen, dat er een tekort over de dienst van 1845 bestaat, in zoo verre namelijk uitgaven op dat dienstjaar zijn gebragt en geleden, die tot andere diensten behoorden. Ja, in dien zin kan men zeggen, dat er een tekort bestaat; maar als men het gewone denkbeeld van tekort in aanmerking neemt, en de kwestie daaraan toetsend, vraagt of de uitgaven en inkomsten over dat jaar in evenwigt tot elkander staan, dan, Z. Exc. moet het herhalen, bestaat er geen tekort.

Hij zegt den spreker, die het punt behandeld heeft dank er voor, dat hij Z. Exc. in de gelegenheid heeft gesteld, om de zaak uiteen te zetten; want werkelijk komt zij hier op neder: men heeft op de dienst van 1845 uitgaven gebragt van vroegere diensten; een arrière van bij vroegere wetten toegestane uitgaven; zoo als daar zijn ƒ600.000 voor de munt, tot voorziening waarvan men gemeend had buitengewone middelen te zullen behoeven; ƒ437.000 voor een halfjaar pensioenen, welke volgens de vroegere inrigting der begrooting op eene andere dienst hadden behoord, terwijl nog later ten laste dier dienst is gebragt een subsidie voor het pensioenfonds van ƒ250.000.

In de rekening dus kan er verschil bestaan, maar een te kort, in den onaangenamen zin, die er aan dat woord wordt gehecht, bestond niet. Daarom hechtte Z Exc. zoo zeer aan het afweren van dat denkbeeld van verbloeming, omdat er waarlijk reeds genoeg buiten deze kamer ten laste der regering wordt gebragt, dan dat het niet nuttig en pligtmatig voor haar te achten zij, om den kwaden indruk, die buiten de Kamer aan het denkbeeld van een te kort wordt gehecht, weg te nemen. Het doel van den geachten spreker om een zoodanig belangrijk punt tot klaarheid te brengen, en dat te doen *opzettelijk* is prijsselijk, en Z. Exc. is verheugd de gelegenheid te hebben gehad deze zaak uiteen te zetten.

De heer *van Panhuys* zegt, dat Z. Exc. eene niet geringe klagte tegen het collegie der algemeene Rekenkamer heeft uitgebragt; het belang dat spreker in dat ligchaam stelt, het groote nut van haren werkkring noopt hem een enkel woord tot verdediging van dat collegie in het midden te brengen. Spreker zegt, dat de wet tot het instellen van die fondsen niet de eenige wet is, waaraan de rekenkamer gehouden is. Zij heeft de wet houdende hare instructie met eede bezworen te zullen opvolgen en daar vindt zij dat alle uitgaven op begrootings of daarmede gelijkstaande wetten gegrond moeten zijn; dit niet het geval zijnde, mag zij niet verevenen Geene vereevening mag plaats hebben, ten zij de Rekenkamer zich kunne overtuigen, dat de aard van de uitgaaf met de omschrijving van den post overeenstemt.

Z. Exc. zeide dat dit collegie zich zoo doende zou stellen boven de uitvoerende, ja boven de wetgevende magt. Maar daarin vindt spreker niets zonderlings; soms is de Rekenkamer het beslissend collegie, maar ze is daartoe bevoegd en verpligt door hare instructie. Zij is werkelijk de beslissende magt, waar het geldt de beoordeeling van wettige uitgaven, en waar verevening moet plaats hebben. Hare instructie alleen heeft haar tot die magt verheven, en zoo lang dezelve bestaat, zal die magt haar verleend zijn. Misschien zijn er bepalingen, die voor wijziging vatbaar zijn. Het collegie gevoelt en wil dit zelfs, blijkens de verslagen van haar uitgegaan, en waarin zij zelve wijst op moeijelijkheden, in sommige opzigten ontstaan; maar zoolang dit niet veranderd is, moet de rekenkamer zich stipt aan hare instructie houden.

Zijne Excellentie de Minister van Financiën antwoordt hie kortelijk en zeide, dat juist het groote verschilpunt legen is in de vraag of de uitlegging die de Rekenkamer hare instructie meent te moeten geven en die haar bove wetgevende magt stelt, de ware is. Z. Exc. beweert en m het, dat als de wetgevende magt eene uitgaaf tot eene bepa som beveelt, die som dan, die nooit mag overschreden den, eene indirecte *begrootingswet* is, en derhalve begr moet worden te vallen in de uitdrukking van art. 32 der structie, voor de Rekenkamer, waar de verevening bev wordt van uitgaven, gegrond op begrootings- of andere d mede *gelijkstaande* wetten.

Zitting van 11 Mei.

In de zitting van heden is het wetsontwerp, nopens het he van verliezen veroorzaakt door het te loor gaan van sch brieven, na eenige discussie, waarop wij terugkomen, *aa nomen* met 44 tegen 10 stemmen.

Er is bij de kamer van wege den hoogen raad ingekö eene nieuwe lijst van zes kandidaten om bij het opmaken e nominatie voor het lidmaatschap in den hoogen raad in aan king te komen, als de heeren Mrs.:

1°. *De Bosch Kemper*, adv. gen. bij het hof van Noord-Holl
2°. *Modderman*, lid der tweede kamer, en kantonregt Winschoten.
3°. *Versfelt*, officier bij de regtbank te Leeuwarden.
4°. *Tijl*, officier bij de regtbank te Leeuwarden.
5°. *Bijleveld*, president der regtbank te 's Hage.
6°. *Tieboel Siegenbeek*, officier bij de regtb. te Leyden.

De nominatie zal Vrijdag worden opgemaakt.

Op dienzelfden dag zijn de discussiën bepaald nopens wetsontwerp, waarvan het algemeen verslag in gereedheid betrekkelijk de verevening van uitgaven, voortvloeijende ui leenings- en conversiewetten.

DELFT, 10 Mei. De van tijd tot tijd genomen pr ridten op de langs deze stad aangelegde ijzerbaan, antwoorden aan de verwachting, en de werkzaamhe tot voltooijing van den weg tot Rotterdam, worden m kracht voortgezet, zoodat men de hoop mag koester dat de dienst stellig met 1°. Junij zal aanvangen. Hange de kwestie tusschen de directie der spoorweg-maatschap en den heer Crommelin, heeft men reeds een begin maakt, den weg regtuit aan te leggen tot aan het laan gemelden heer toebehoorende, om, zoodra de zaak ste is uitgewezen of in der minne geschikt, den weg bin 24 uren alsdan gereed te kunnen hebben. (*Delfts. C*

BUITENLANDSCHE BERIGTE

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 Mei. De nieuwe zamenstelling van kabinet is voltrokken:

De heer Lacave-Laplagne, de admiraal de Mack en de generaal Moline de Saint Yon hebben opgehou deel te maken van het ministerie.

De heer Dumon is benoemd tot minister van financ en wordt bij het departement der openbare werken v vangen door den heer Jayr, lid van de kamer pairs, prefect van de Rhône.

De hertog van Montebello, lid van de kamer pairs, en gezant te Napels is benoemd tot minister v Marine.

De generaal Trezel, lid van de kamer der pairs bevelhebber der 19e. militaire divisie (*Nantes*) is b noemd tot minister van oorlog.

Heden heeft het gouvernement, door middel van d telegraaf, berigt ontvangen, dat de heeren Jayr en T zel hunne benoemingen hebben aangenomen.

Bij ontstentenis van den hertog van Montebello, zich op dit oogenblik te Napels bevindt, is de heer G zot, minister van buitenlandsche zaken, *ad interim* b last met het ministerie van marine.

Deze verandering of wijziging van het kabinet wo door bevoegde beoordeelaars niet gunstig beschouwd, kunnende aan het bestuur van den heer Guizot wei kracht en duurzaamheid bijzetten. Immers men behoe geene onberoemde namen, die aan niemand ontzag boezemen, ter versterking van een ministerie, dat zi alleen heeft staande gehouden ten gevolge van het wonderenswaardig talent van hem, die het voorzitt schap in den raad van ministers bekleedt.

— Graaf Portalis heeft heden in de kamer der pa voorlezing gehouden van het rapport der commissie, last met het onderzoek van het ontwerp van wet betr fende het koninklijk kapittel van St. Denis.

— De *Gazette des Tribunaux* meldt, dat de com sie ter instructie van de zaak van den generaal C bières gisteren in het paleis Luxemburg is vergaderd weest. Ten drie ure verscheen de generaal, en ofsch zijn verhoor, op dat uur aangevangen, tot ten zes geduurd heeft, is het echter niet afgeloopen en zal a staanden Maandag worden voortgezet. Ter bespoediging het verhoor werd de heer de St. Didier, regter ter structie bij de regtbank van de Seine op het paleis Luxe burg ontboden.

De regter ter instructie, door het hof der pairs da toe gecommitteerd, heeft zich gisteren naar de woning den luitenant-generaal Despans-Cubières begeven, om daar overtegaan tot het in beslag nemen van papier die tot het aanhangig proces betrekking hebben.

— De heer O'Connell heeft zich den 5 Mei te M seille aan boord van de Sardinische Stoomboot Lo

begeven. Hij werd vergezeld van zijn jongsten zijnen biechtvader, zijnen geneesheer en van een arts van Lyon, die hem tot Florence begeleiden. De beroemde reiziger is voornemens zich onmiddellijk naar Civita-Vecchia en van daar naar Rome te begeven. Na in de hoofdstad der Christenwereld eenige dagen te hebben uitgerust en aan den H. Vader te zijn voorgesteld, zal de heer O'Connell de reis naar Florence voortzetten, alwaar hij hoopt te vertoeven, totdat hij geheel hersteld zal zijn. Intusschen neemt hij merkbaar in beterschap toe. Alles doet voorzien, dat de beroemde bevrijder van Ierland, gedurende zijn verblijf onder den schoonen Italiaanschen hemel, zijne gezondheid spoedig zal herkrijgen.

De generaal Cavaignac is in het land der Ksour aangekomen. Men zeide, dat het legerkorps van Mascara eenige volkstammen had onderworpen; echter vereischt dit gerucht nader bevestiging.

Abd-el-Kader bevindt zich intusschen op 20 mijlen afstands van Melilla en 30 mijlen verwijderd van onze grenzen van de Kis. Het schijnt, dat de emir heeft afgezien van zijn plan om de krijgsverrigtingen der Fransche troepen in het zuiden te belemmeren.

Nog een ander belangrijk opperhoofd van den laatsten opstand is door de divisie van Mascara gevangen genomen, namelijk Si-Caddour-ben-Djelloul, denzelfden, dien de Sdamas in 1845 voor Sultan erkenden. Daar hij zijn vaderland niet wilde verlaten, bragt hij langen tijd in afzondering door in grotten, alwaar hij zich tot dusverre aan de nasporingen der autoriteit wist te onttrekken. Thans later in zijn schuilhoek ontdekt zijnde, zal hij naar Algiers opgezonden en ter beschikking van den gouverneur gesteld worden. In de provincie heerscht de grootste rust; de heffing der voorjaars-belasting komt overal in zonder eenige de minste moeijelijkheid te ondervinden.

MADRID, 4 Mei. De *Tiempo* van eergisteren bevat een nieuw verzoekschrift door den Infant Don Enrico van Rome aan de Koningin gerigt, gedagteekend den 16 April.

— Men leest in de *Clamor Publico* van eergisteren, dat de generaal Serrano den zomer op het koninklijk paleis Escuriaal zal gaan doorbrengen. Inmiddels zal H. M. nog eenigen tijd op het slot Aranjuez verblijven, en morgen derwaarts afreizen. Zoo lang de koningin daar vertoeft, zullen de Cortes hare zittingen opheffen.

Men verzekert dat de Koning gedurende de afwezigheid van H. M. te Madrid zal blijven.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Mei. De generaal Espartero, die zich altijd alhier bevindt, heeft, zegt men, dezer dage aan Koningin Isabella een brief vol onderwerping geschreven, waarin hij de gehechtheid en den diepen eerbied betuigt, die hem jegens H. M. bezielen, en waarin hij met nadruk verzoekt om in Spanje te mogen terugkeeren. De generaal Linage en de overige leden zijner partij hebben aan H. M. in denzelfden geest geschreven.

— Het kabinet heeft in de zitting van het huis der Lords van den 7 dezer eene nieuwe nederlaag geleden bij de beraadslagingen over de artikelen van het ontwerp van wet betreffende de Iersche armen. Het huis heeft op het voorstel van lord Stanley art. 11 van den bill met eene meerderheid van 73 tegen 54 stemmen verworpen. Dat artikel bevatte de bepaling, dat wanneer in eene kies-afdeeling de armentax het achtste gedeelte der belastingen mogt overtreffen, het overige van het benoodigde van deze afdeeling tot onderhoud der armen door alle afdeelingen der vereenigde parochiën moest verstrekt worden. De verwerping van dat artikel en het aannemen van het amendement van lord Monteagle zullen waarschijnlijk de intrekking van den bill ten gevolge hebben. De ministeriëele dagbladen geven dit vrij duidelijk te verstaan. Een ander niet minder betreurenswaardig resultaat zou zijn, de intrekking van den bill betreffende het toestemmen van eene som van 620,000 £ in voorschot op de spoorwegen en andere openbare werken. Reeds heeft lord John Russell gisteren aan het huis der gemeenten te kennen gegeven, dat hij de beraadslaging over de tweede lezing van den bill tot aanstaanden Vrijdag zou verdagen.

— Men weet nog niets stelligs aangaande de zamenkomst, die lord John Russell, dezer dage heeft gehad met de deputatiën der verschillende graafschappen betreffende de heerschende geldcrisis. Dit alleen weet men, dat zij den minister verzocht hebben om eene uitbreiding van de uitgifte van papier.

Die geldcrisis nam namelijk nog dagelijks toe. De inkomsten van de bank verminderden telkens gedurende bijna drie maanden, zoo dat zij in de laatste week met de laatstvorige een verschil opleverden van 123,826 £. Het bedrag der in omloop zijnde bankbilletten was 97,120 £ gedaald sinds de laatste week.

Echter bevestigt het zich, dat de bank aanzienlijke geldsommen van het buitenland heeft ontvangen. De onderscheidene paketbooten van Boulogne naar Folkestone hebben eene menigte gouden en zilveren speciën aangebragt.

— De centrale commissie van hulpbetoon voor Ierland heeft dezer dagen haar rapport uitgebragt. Om een denkbeeld van hare werkzaamheden te geven, zal het genoeg zijn aan te merken, dat de verschillende bewijsstukken, die deswege onlangs het licht hebben gezien, niet minder dan 10,000 boekdeelen beslaan.

— Aan het beursgebouw van Liverpool is eene bekendmaking aangeplakt, waarbij verordend wordt, dat zij, die voortaan van Ierland naar Liverpool oversteken, aan eene quarantaine onderworpen zullen worden; de zieken worden terstond naar het pesthuis vervoerd.

Tijdingen van New-York, door de Engelsche dagbladen medegedeeld, loopen tot den 18 April, en die van Matamoras tot den 25 Maart.

Santa Anna is den 17 Maart te Mexico aangekomen, zonder zijn leger te hebben kunnen organiseren, in hetwelk de grootste wanorde heerscht. Men dacht, dat hij nu wel spoedig vredesvoorslagen zou doen aan de Vereenigde Staten.

Ten gevolge van de tijding van het innemen van Vera-Cruz, is men er in geslaagd, om te Washington op voordeelige voorwaarden eene leening te sluiten.

De Amerikaansche troepen hebben, na de verovering van Vera Cruz, eene nieuwe overwinning behaald, in het noorden van Nieuw-Mexiko. De stad Chihuahua, de hoofdstad van dien staat, is overmeesterd door een detachement van ongeveer 1000 man, die de troepen, onder bevel van den Mexikaanschen generaal Garcia-Conde, die hun was te gemoet getrokken, op de vlugt geslagen hadden. Van deze inname heeft men te New-York geene bijzonderheden vernomen.

Tijdingen van Campeche, te Washington aangebragt, melden een nieuwen opstand in Yucatan, alwaar de volksoproeren elkander van tijd tot tijd regelmatig opvolgen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 8 Mei. Het aantal verzoekschriften den 5 dezer aan de twee curiën aangeboden, wordt op 800 begroot. De volgende dagen moesten er nog bovendien eenige honderden gelezen worden. Het zou echter den landdag niet mogelijk zijn, al die petitiën in te zien, weshalve men zich alleen met de voornaamste zal bezig houden.

— De *Preuss. Zeitung* maakt den toestand der Pruisische bank bekend op den 31 April. Op dien dag bedroeg het door den bank geïncasseerde 12,005,700 th. in goud en zilver geld en 1,628,900 th. in schatkistbilletten. De waarde van het in omloop zijnde papier bedroeg 9,348,100 thaler.

— Te Reichenbach, in Silezië, hebben dezer dage mede wanordelijkheden op de aardappelenmarkt plaats gehad. De verkoopers zijn zwaar mishandeld. »De nood in die streken is zeer groot, zegt een dagblad; men meldt van marktrumoeren te Munster, te Brandenburg en andere plaatsen."

De *Posener Zeitung* verzekert, dat onder de tierende vrouwspersonen, die op het Sapieha-plein te Posen den wagen van een vreemden broodverkooper plunderden, zich ook eenige dames met zijden shwals en fluwelen hoeden met veren bevonden.

FRANCFORT a/M, 1 Mei. Ook hier ter stede heeft men zich jegens de bakkers geweldadigheden veroorloofd. Echter laat onze voorzorgende regering granen in Holland opkoopen; men zegt, dat de aanzienlijkste bankiers 120,000 fl. hebben te zamengebragt, om het brood voor de minvermogenden goedkooper te stellen. De chef van het huis Rothschild heeft reeds voor zes dagen het besluit genomen, om aan de behoeftigen dezer stad, tot aan den oogsttijd, bij ieder brood, dat zij noodig hebben, eene toelage van 6 kreutzer toe te staan. Dit besluit is echter niet tot uitvoering gekomen.

WEENEN, 5 Mei. Men meldt uit Praag van 2 Mei, dat, ten gevolge van de gestadige plasregens, de Moldau buiten hare oevers is getreden. De bruisende golven rukten de militaire zwemschool weg, die na eenige dagen zou geopend worden, en negen of tien soldaten verdronken. Men zag zelfs eene menigte bootjes de rivier afzakken, doch gelukkig zonder personen; omstreeks 5 uur zou echter een aantal menschen verongelukt zijn, die, door door den woedenden stroom medegesleept, te vergeefs gepoogd hadden, een drijvend stuk hout te grijpen. De noodbrug bij Beraum moet mede sterk geleden hebben.

— Eergisteren, 3 Mei, heeft de begrafenis van den aartshertog plaats gehad.

— Z. M. heeft aan graaf Hardegg voorzitter van den raad van oorlog gelast het overlijden van zijnen oom, den aartshertog Karel, aan het leger bekend te maken en zich te belasten met de uitvoering der bevelen: dat het leger den rouw zes weken langer dan het hof zal dragen; dat de beide regementen, die den overledenen toebehoorden, altijd zijnen naam zullen voeren; 3e. dat de degen des afgestorvenen in het arsenaal te Weenen zal worden bewaard.

Eindelijk zegt Z. M., dat hij zich voorbehoudt, ter eere van den aartshertog een gedenkteeken op te rigten, ten einde zijne nakomelingen aan den grooten roem te herinneren, die zijn overleden oom op het slagveld heeft behaald.

— Den 2 Mei is het testament van den aartshertog Karel met de gebruikelijke formaliteiten geopend.

STUTTGARD, 6 Mei. Onze anders zoo vrolijke, levendige stad had heden een treurig aanzien. Alle winkels waren gesloten. Slechts hier en daar zwierven eenige troepjes nieuwsgierigen, om de plaatsen te bezoeken, die den vorigen dag het tooneel der onlusten waren geweest. De troepen, die gisteren ter beteugeling der wanordelijkheden op de straten en openbare pleinen hadden post gevat, waren tegen tien uur naar de caserne teruggekeerd.

MUNCHEN, 6 Mei. De heer von Abel, gezant van Beijeren, bij het hof van Turin, is dezer dage van zijn buitengoed Stamsried naar Turin vertrokken. Hij zal echter op zijne reis deze hoofdstad niet aandoen.

— Het officiëele regerings-blad bevat de benoeming van den graaf de Marogna als minister-resident bij het hof van 's Gravenhage.

Twee jaren geleden, ten tijde der verkiezingen van den grooten raad, waren de behoudslieden en de radicalen van het kanton St. Gall van beide zijden gelijk in getal, 75 tegen 75. Dit jaar hebben de radicalen eene meerderheid van 4 stemmen verkregen. Deze uitslag is het gevolg van de verkiezingen van het arrondissement Gaster, hetwelk zes radicale raadsleden heeft verkozen. De gevolgen van deze nederlaag der lieden van het behoud zijn gemakkelijk te voorzien. (Wij hebben die in ons N°. van 6 Mei ten duidelijkste aangetoond. *Red.*) Immers, de landdag zal nu zijne stemmen voltallig hebben om de ontbinding en vernietiging van het katholijk verbond te eischen. Wat zal echter hieruit voortspruiten? De vereenigde kantons zullen iedere poging tot oplossing van hun verbond wederstaan en elken aanval der vrijscharen met kracht afweren, en het op nieuw uitbarsten van den burgerkrijg in Zwitserland zal welligt onvermijdelijk zijn.

De Bernsche radicalen hebben de overwinning door hunne vrienden van St. Gall behaald, met vreugdeschoten gevierd.

De *Augsb. Zeitung* wil weten, dat de heer Colettis aan Engeland heeft aangeboden, het achterstallige van de Grieksche rente onmiddellijk te voldoen, zoodra de Kamers die betaling zullen hebben goedgestemd.

Het *Journal de Francfort* bevat een schrijven van Constantinopel, dd. 19 April, waarin wordt gemeld, dat de Russische gezant, de heer Titoff, door middel van een onverwachts genomen maatregel, alle Grieksche onderdanen onder zijne bescherming heeft genomen. Hij heeft hiervan terstond aan den Divan kennis gegeven.

ITALIE.

ROME, 3 Mei. Eindelijk is Mgr. Brunelli naar Spanje vertrokken. Daar men van beide zijden eene vereffening der bestaande geschillen verlangt, schijnt het, dat men veel goeds van de bemoeijingen van dien ijvervollen prelaat mag verwachten, ofschoon men wegens de onstandvastigheid van den gemoedsaard der bevolkingen aan gene zijde der Pyreneën niet te veel op de toekomst kan rekenen.

— De rondgaande brief van den Cardinaal Gizzi, betreffende de bijeenroeping der provinciale raden, ofschoon ook in het buitenland verkeerdelijk beoordeeld, omdat men dien maatregel niet uit het oogpunt van den aard en toestand der Italiaansche staten beschouwt, is desniettemin eene allerbelangrijkste gebeurtenis. De afgevaardigden, waarvan uit elke provincie één gekozen wordt, zullen ten getale van 20 of 22 te Rome gedurende twee jaren verblijven, en eene soort van raadgevende kamer vormen, waarvan het bestuur zich zal bedienen ter beraming van de voorgenomene maatregelen voor het binnenland.

BELGIE.

BRUSSEL, 11 Mei. Gisteren avond en in den laatst afgeloopen nacht werden alhier wanordelijkheden gepleegd door eenige honderden zaamgeschoolde lieden, die de straten doorkruisten onder het uiten van oproerige kreten. De policie heeft, na het in hechtenis nemen van een zevental dier kwaadwilligen, de orde zonder moeite hersteld, ofschoon in de gemoederen der lage volks-klasse nog eene zekere mate van gisting bespeurd wordt.

— Z. M. de Koning is dezen morgen naar Wiesbaden vertrokken om aldaar de baden te gaan gebruiken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

GETROUWD (9 Mei): C. M. Olffen, weduwnaar en J. Bayle, weduwe.

BEVALLEN (7 Mei): R. G. Plaat, geb. Nijhoff, Z. — (9 Mei): S. M. van Vleuten, geb. Franck, Z. — J. E. Walter, geb. Jansen, D. — (10 Mei): P. Wubbe, geb. Heyman, Z. — (11 Mei): C. A. Warmink, geb. Niemöjer, D.

OVERLEDEN (7 Mei): H. M. Rijkers, D. 24 j. — Wed Kalshoven, 65 j. — G. Petermann, Z. 5 j. — (8 Mei): F. L. van der Grader, Z. 3½ j. — G. H. Philips, 71 j. — P. Lissone, 69 j. — (9 Mei): Lin'en, geb. Nuhout, 51 j.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 12 Mei.

De kooplust voor Rijst blijft aanhouden, en er worden dagelijks hoogere prijzen besteed. Gisteren avond in velling heeft men voor ongepelde Tafel Rijst $f\,16\frac{1}{4}$; voor gep. dito $f\,17\frac{1}{2}$; voor mooije Carolina $f\,18\frac{1}{2}$ en voor ordin. en goede jarige f 18 betaald. Voor ordinair Java Rijst wil men nu f 16.

De nog resterende 12 legg. Arak, pr. Urania, zijn tot onbekend gebleven prijs uit de hand verkocht.

Van de 64 koopen Talk en Reuzel, gisteren in veiling, zijn 20 koopen zoo in als na de veiling van f 18 a $32\frac{1}{2}$ verkocht.

De ca. 43,000 Ned. ponden Kamhout, eergisteren in veiling, zijn opgeh. van f 6 tot 9.

Gisteren zijn afgedaan 3600 b. Bindrottingen, aangebragt door particulieren, per de schepen Henriette Clasina en Iris, à $f\,14\frac{1}{2}$ per 50 N. ℔.

Tarwe 127 ℔ Vriessche f 565; 124 ℔ ger dito f 530.

Garst 106 ℔ Vriess. Winter f 325.

Boekweit 116, 117, 118 ℔ n. Holst. f 327, 331, 335.

Op 9 vaten Dadelijk $66\frac{1}{2}$; in Sept., Oct. en Nov. 64. *Raapolie* per 6/w. $f\,37\frac{5}{8}$; Vliegend $36\frac{3}{4}$; Sept. $35\frac{3}{4}$; Oct. 36; Nov. 36; Dec. 36. *Lijnolie* per 6/w. $f\,32\frac{3}{4}$; Vliegend $31\frac{5}{8}$. *Hennipolie* per 6/w. $f\,33\frac{1}{2}$. *Raapkoeken* f 82, 84. *Lijnkoeken* f 11. $13\frac{1}{2}$.

Te Rotterdam zijn verkocht 66/1 en 34/2 leggers Arak, aangevoerd per de Celebes, 90/1 en 20/2 dito per de Eliza Susanna en 130 leggers per de Diligentia.

SCHIEDAM, 11 Mei. Rogge. Dit artikel onderging de laatste acht dagen, weder eene beduidende rijzing, de weinige voorraad belemmerde de geregelde uitvoering der voortdurend ter binnenlandsche verzending inloopende orders, en veroorzaakte eene prijsverhooging van f 20 a 30, achtereenvolgens werd verhandeld, in entrepot 142/2, 143/2 ℔ Libau f 450, 453; 143/2 ℔ Petersburger f 470; 141/2 ℔ dito f 483; in cons. 143/2 ℔ Libau f 470, 474, het aankomen van eenige ladingen uit zee scheen de stemming eenigzins kalmer te maken, en in het vooruitzigt op verdere toevoeren stellen benoodigden hunne inkoopen zoolang mogelijk uit, waardoor gisteren niet veel omging en heden lager werd afgegeven, zijnde 144/2 ℔ Libau bij gerijf voor f 480 cons. gedaan.

Gerst. Gedroogde werd in de afgeloopen week steeds duurder betaald, maar vond geen nemers bij partij; ongedroogde komt bijna niet voor en wordt zeer hoog gehouden; voor stokerij werd bij uitslijting 123/2 ℔ Libau eerst a f 310 daarna f 320, f 325 verkocht; bij ruimer aanbiedingen van dit soort was in die verhouding heden niet te plaatsen, maar werd lager afgegeven; 125/2 ℔ Libau is voor f 310 verkocht, en alzoo bleven verkoopers over.

Moutwijn vond ll. Woensdag a f 20 genegen koopers, kwam Donderdag $f\,20\frac{1}{2}$, Vrijdag op f 21, en werd Zaturdag ter beurze a f 22 verhandeld, na beurs is toen reeds bij partij $f\,22\frac{1}{2}$ besteed, tot welken prijs ook gisteren belangrijk veel gekocht werd; en ook heden redelijk goede vraag bestond.

Genever f 26; Amst. Proef f 27,25, het Ned. vat, zonder Fust, zonder de belasting.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

11 MEI.			gebl.	12 MEI $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{7}{8}$	$57\frac{7}{8}$	à	58	58
Dito Dito	3	»	$70\frac{1}{16}$	$70\frac{1}{16}$	»	$70\frac{1}{4}$	$70\frac{1}{4}$
Dito Dito op resc. .	3	»	$70\frac{5}{16}$	$70\frac{1}{4}$	»	$70\frac{3}{8}$	
Dito Dito	4	»	$89\frac{1}{4}$	$89\frac{5}{16}$	»	$89\frac{7}{16}$	$89\frac{5}{8}$
O. I. Leening . . .	4	»		$89\frac{7}{16}$	»		
Amortis. Syndic. . .	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito Dito	$3\frac{1}{2}$	»	$87\frac{5}{8}$	$87\frac{1}{2}$	»		
Handel-Maatschappij .	$4\frac{1}{2}$	»	$172\frac{7}{8}$	173	»	$173\frac{1}{8}$	173
Haarlemmermeer . .	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg .	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE, ...	$4\frac{1}{2}$	»			»		
Dito	$2\frac{1}{2}$	»			»		
Dito bij Rotschild . .	$2\frac{1}{2}$	»			»		
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	$19\frac{5}{16}$	19	»	$19\frac{1}{16}$	
Dito bij Dito onb. ct.	5	»	19	$18\frac{5}{8}$	»	$18\frac{15}{16}$	
Dito	3	»	37	37	»		
Dito Binnenl. à 6 m. .	3	»	$29\frac{5}{16}$	$29\frac{1}{4}$	»	$29\frac{3}{8}$	$29\frac{5}{8}$
Coupons Ardoins . .		»	16	$15\frac{3}{8}$	»	$15\frac{7}{8}$	
– Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest. . .		»			»		
PORTUGAL, te Londen .	3	»	37	$37\frac{1}{4}$	»		
Dito Dito	4	»	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{5}{8}$	»	$36\frac{15}{16}$	$36\frac{7}{8}$
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»		32	»		
RUSL. Ob. H 1798 en 1816	5	»	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{3}{4}$	»		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	$103\frac{7}{8}$	$103\frac{7}{8}$	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	$97\frac{3}{4}$	$97\frac{3}{4}$	»		
Dito bij Hope	4	»	$88\frac{5}{8}$	$88\frac{5}{8}$	»		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	$87\frac{7}{8}$	88	»		
Cert. te Hamburg . .	5	»		$101\frac{1}{4}$	»		
Inschrijving in Assignat.	6	»	$68\frac{1}{4}$		»		
Cert. van Dito . . .	6	»		$69\frac{1}{2}$	»	$69\frac{9}{16}$	
POLEN, Certific. . . .	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»		
Dito Dito . . . fl 500		»			»		
AMERIKA, Phil. Bank .	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën .			$4\frac{5}{8}$		»		

Oost., Met. 5 pCt. 103, $\frac{1}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $53\frac{1}{4}$; Pruiss., Aand. met Lot. 170; Braz. 5 pCt. $86\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; Mex. $18\frac{3}{4}$, Peru $23\frac{3}{4}$ Gren. $20\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolong. 4 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 10 Mei. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. $100\frac{1}{8}$. Certific. 1844, 5 pCt. $96\frac{1}{8}$.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg $35\frac{1}{8}$; Zigt dito $35\frac{1}{2}$; 2/m. Londen 11 $97\frac{1}{2}$; Zigt Londen $12.17\frac{1}{2}$; 3/m. Lisbon. $42\frac{3}{8}$; 3/m. Porto $43\frac{1}{4}$; 2/m Petersb. $1.90\frac{1}{2}$.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 3 tot en met 8 Mei, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Tarwe, Cuxhaven L. 25; Altona L. 22; Norden L. 14, 15 M; Rostock L. 80; Bremen L. 10; Emden L. 63; Neustad L. 49, Hamburg L. 34, 6 M.; te zamen L. 297, 21 M. — Rogge, Burgos (Turkije) L. 160; Hamburg L. 28, 15 M.; Bremen L. 39, 15 M.; Libau L. 53; te zamen L. 231. — Boekweit, Gravenstein L. 44; Hamburg 20 M.; Londen 38; te zamen L. 82, 20 M. — Boonen, Londen L. 54, 15 M. — Garst, Kelding L. 27. — Rijst, Batavia 825 884 ℔.

Uitvoer ter Zee.

Erwten L. 2, 2 M. — Boonen 30 K. — Haver L. 9.

Uitvoer naar den Rijn:

Erwten L. 72, 29 M., 50 K. — Boonen L. 28 — Garst L. 117, 24 M, 25 K. — Tarwe L. 25, 15 M. — Haver L. 2.

Doorvoer naar den Rijn:

Tarwe L. 479, 4 M. — Rogge L. 907, 3 M., 10 K. — Garst L. 4, 13 M. — Boekweit L. 43, 15 M.

Doorvoer naar België:

Rogge L. 79, 28 M., 50 K.

MENGELWERK.

DIE GOEDGELOOVIGE DAGBLADEN!

Wat in dat goede Nederland toch al niet geschreven, en door die goede Nederlanders al niet gelezen, en door de groote geesten uit hun midden al niet geloofd wordt! Een Francforter correspondent, een Francforter dagblad — men weet hoe vindingrijk men in dat Francfort is; men heeft daar altijd wat gezien en gehoord, en weet daar altijd wat te vertellen, wat geen oog gezien en geen oor gehoord heeft, en waar geen sterveling, en het minst van allen, de betrokkene personen kennis van dragen; — zoo'n Francforter nu heeft slechts in zijn hoofd te halen en op het geduldig papier neêr te krassen — de grootste ongerijmdheden! heeft slechts kortweg neêr te krassen, dat bijv. Z. H. Pius IX, met onzen Lodewijk van Beijeren op den meest vriendschappelijken voet is, met hem omgaat *en frère compagnon*, ja, met hem eene eigenhandige briefwisseling onderhoudt en zelfs de hupschheid heeft gehad, hem, den koning met de dichterlijke ziel, van harte geluk te wenschen met de veranderingen, welke hij in de laatste dagen tot stand heeft gebragt: met de afzetting dier ouwerwetsche pruiken, welke de onbeschaamdheid hadden, ondanks het voorbeeld van koning LODEWIJK en LOLLA-MONTÈS, nog aan zulke middeleeuwsche begrippen van eer en vooral aan zulke afgesleten ideën van deugd en reinheid van zeden te hechten; met die gemakkelijkheid *du grand monde*, waarmede hij eene *saltimbanque* heeft herschapen tot de waardige beheerscheresse zijner dichterlijke ziel; met de cordaatheid, waarmede hij aan Ultramontanen en alle voorstanders der pausselijke oppermagt en zelfstandigheid op het geestelijk gebied het stilzwijgen heeft bevolen; met den heldenmoed, welken hij behoefde, om de lofredenaars en begunstigers zijner *elucubrationes poëticæ*, zijner dichterlijke joligheden tot zijne eerste staatsdienaars te verheffen; — zulke en soortgelijke grollen heeft zoo'n Francforter zich slechts in 't hoofd te halen en op het immer geduldig papier neêr te krabbelen, — zoo kras kan hij het niet verzinnen, of in dat goede Nederland zijn nog altijd goede Nederlanders genoeg, die de stoutste phantaisiën zijner verbeelding voor echte munt aannemen, en die u vreemd staan aan te gapen, indien gij hun zoudt zeggen, dat zij zich niet weinig belagchelijk maken, door zulke zotheden voor waar te houden en door ze met hunne potsierlijke ernst en deftigheid, als eene ware gebeurtenis, aan anderen te gaan vertellen. Niet waar, wat men toch in dat goede Nederland goedgeloovig is! Kwade tongen beweren wel, dat het met dat eenvoudige gelooven zoo langzamerhand gedaan raakt en dat dorst naar kennis, dat zelfstandig onderzoek dapper bezig is, dat goedhartige gelooven aan een kant te zetten; — maar, als we zeiden, 't zijn kwade tongen, die zoo spreken, en ge hebt onze groote zoogenaamde liberale bladen slechts in te zien; ge hebt maar in ons *Handelsblad* te lezen, wat hij zijnen Francforter zoo al navertelt, vooral als deze over den H. Vader aan 't phantaiseren is geslagen, om u te overtuigen, dat het in dat goede Nederland met dat zelfstandig onderzoek nog niet ver gekomen is; ja, dat men er integendeel niet aarzelt zelfs de grofste . . . . . ongerijmdheden zoetsappig te gelooven. Ge hebt slechts in ons vermakelijk *Handelsblad* te lezen, wat hij zijnen Francforter betreffende de gemeenzaamheid en innigheid tusschen Z. H. Pius IX en den koning van Beijeren napraat; en twijfel dan nog, zoo ge kunt, of men ten onzent niet nog altijd is, wat men zoo lang was, en wat men zoo gaarne den schijn aanneemt niet langer te willen zijn — een volk van vertrouwend gelooven!

En nu, onze bewijzen, dat het eene dwaasheid is, den H. Vader met de gedragingen van koning Lodewijk zóó ingenomen te achten, dat Z. H. hem deswegens eenen eigenhandigen brief van felicitatie zou geschreven hebben? Ja, vraagt men directe bewijzen — die zijn moeijelijk te geven: wij hebben geen vertrouweling in het kabinet van het Vaticaan, die ons geregeld en naauwkeurig op de hoogte houdt van elk der handelingen, welke de H. Vader dag voor dag en uur voor uur verrigt, en die ons de stellige verzekering zou kunnen geven, dat er van den Paus geen brief, veel minder een eigenha... dige, en het allerminst een brief van gelukwensch... aan den koning van Beijeren gezonden is. Doch voor o... meening pleiten andere, indirecte bewijzen, die gee... mindere kracht hebben dan het meest direct bewijs d... wereld.

Of beteekent het niets, dat de Paus de Paus is, d... wil zeggen, het zelfstandig en oppermagtig hoofd d... Kerk van Christus op aarde, en dat hij als zoodan... moeijelijk ééne lijn kan trekken met de v. MAURER's ... Beijeren en de *Journaux des Débats* van Frankrijk ... de *phantastisten* van Francfort en de *Handelsblad*... van Nederland, en met al die andere hovelingen der Beij... sche *courtisane favorite*, de koningin van het hart ... konings met de dichterlijke ziel? Of beteekent het nie... dat hij, de Paus, als zoodanig, moeijelijk een vereer... kan zijn van het karwats-systeem *à la Lolla-Monte*... dat de deugzaamste, de geleerdste en aanzienlijkste ma... nen uit den minister-raad en den academischen kathe... *geprügelt* heeft, om hunne plaatsen te doen innem... door schepsels, — *die zoo naauw niet keken?* Of bet... kent het niets, dat hij, als zoodanig, als opperhoofd ... kerk, moeijelijk vrede kan hebben met de maatregel... ingevoerd sinds Beijeren onder de heerschappij leeft ... LOLLA-MONTÈS — maatregelen, die strekken moeten, ... de vrijheid van het katholicisme in Beijeren al streng... en strenger aan banden te leggen, en om haar ten een... male onder de geweldenarijen van koninklijken willek... en van de wraaknemingen der gehoonde *courtisane* ... vernielen? Of beteekent het niets, dat hij als Paus moei... lijk *chorus* kan maken met de liberalen, bij het schou... spel der dwingelandij, waaraan de Beijersche monar... met de dichterlijke ziel zich schuldig heeft gemaakt ... aanzien der maagden, welke het kloosterleven wensch... te omhelzen; haar verbiedende niet alleen dien st... voor haar 33ste levensjaar in te treden, maar ook d... zelfs nog, op dien leeftijd, de zuiverheid van hare ro... ping en de gepastheid van haar besluit aan de beoord... ling van een koninklijken commissaris onderwerpend... O zoo die beklagenswaarden deel wilden uitmaken van ... *corps de-ballet*, en de geneugten wilden smaken, we... uit deze schoone betrekking als van zelve voortvloeijen... noch LOLA-MONTÈS, noch de Koning, noch VON MAU... zouden er zich tegen verzetten; maar in Beijeren ... kuischheid en de godsvrucht te willen betrachten — ... is ongerijmd, dat is beklagelijk, dat is waanzinnig... ja, dat is in Beijeren beleedigend en onbeschaam...

En aan zulk een despotieken en zijner onafhankelijkh... en magt vijandigen monarch zou nu de H. Vader de verzek... ring hebben gegeven zijner innigste sympathie! M... beteekent het dan niets. . . doch wij zijn wel goed, ... wij ons zoo lang bezig willen houden met het leve... der bewijzen, dat de Francforter phantastist een — ... een onfatsoenlijk woord, maar, vergeving daarvoor, ... zer; het karakteriseert den man! — dat de Francfor... phantastist een logenaar is, en dat die goede dagbl... schrijvers, die hem zoo maar, een, twee, drie, op ... woord gelooven en nawawelen — het doet ons leed ... wij hen met geene zachtere uitdrukking weten aan... duiden, dan met die van slaapmutsen!

Die goedgeloovige Dagbladen!

CORRESPONDENTIE.

Wij bedanken den geachten berigtgever uit Till... voor zijne belangrijke mededeelingen, waarvan wi... zijner tijde ongetwijfeld en volgaarne gebruik zullen ma...

Wat den brief uit Wilnis betreft — wij wensch... niets liever, dan dat aan het daarin uitgedrukt ... langen voldaan werd. Wij geven echter den geach... schrijver in bedenking, of het niet gepaster is de z... hunnen natuurlijken gang te laten gaan, dan tot de ... wezenlijking van zijnen en onzen wensch door eene ... pulsie, die van ons zou uitgaan, bij te dragen.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 10 Mei, in het O. Z. Heeren Logem...

No. 1. Een Huis, Achterhuis en Erve, Singel, No. ... f 9900, — f 1000, J. N. A. Meijer.

2. De Opstal van een Huis en Erve, Mallegatspleintje, 6585; f 6200, — f 25, Opgehouden.

3. Een Huis en Erve, Botermarkt, No. 5424; f 8025, f 200, R. W. Hartgerink

4. Een Buitenverblijf *Valkenstein* (*Stads grond*), Plantaa... Middellaan, No. 6929; f 2375, — f 100, J. Feije.

ADVERTENTIEN.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Ui...